

Sygn. akt IV Ca 1823/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Paweł Iwaniuk

Sędziowie: SO Beata Błaszczyk, SO Marcin Łochowski (spr.)

Protokolant: Olga Wyszomierska

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku K. M. (1)

z udziałem K. M. (2)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w Wołominie z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt I Ns 846/11

postanawia:

I. zmienić pkt 2. zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że zasądzoną w nim kwotę rozłożyć na 10 rat w kwotach po 9.500 zł (dziewięć tysięcy pięćset złotych), płatnych co roku, począwszy od dnia 30 września 2014 r., wraz z odsetkami ustawowymi w wypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, należnymi od dnia następnego po dniu wymagalności raty do dnia zapłaty;

II. oddalić apelację w pozostałej części.

Sygn. akt IV Ca 1823/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika jest tylko częściowo zasadna.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, szczegółowo opisane w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia (k.183-195) i przyjmuje je za własne. Sąd Rejonowy dokonał także w przeważającej mierze trafnej oceny prawnej prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, którą Sąd Okręgowy z jednym zastrzeżeniem aprobuje.

Uczestnik zaskarżył postanowienie Sądu Rejonowego częściowo, zarzucając naruszenie art. 33 pkt 8 k.r.o. poprzez uznanie, iż wygrana w grze losowej organizowanej przez Totalizator Sportowy nie stanowiła jego majątku osobistego. Zarzut ten uznać należało za nieuzasadniony.

Zgodnie z art. 31 § 1 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. W myśl podstawowej, generalnej reguły należy zatem zaliczać do majątku wspólnego te przedmioty majątkowe, które zostały nabyte w czasie trwania wspólności zarówno przez oboje, jak i jedno z małżonków i to niezależnie od środków, za które zostały nabyte, a które nie zostały na określonej podstawie wyraźnie zaliczone do majątku osobistego.

Sąd Rejonowy trafnie przyjął, iż art. 31 k.r.o. ustanawia domniemanie faktyczne, iż wszelkie przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich, stanowią majątek wspólny. Przynależność określonych przedmiotów do majątku osobistego (dawniej odrębnego) obowiązany jest udowodnić zainteresowany tym małżonek. Dlatego też, wszelkie wątpliwości dotyczące przynależności danego przedmiotu do majątku wspólnego, czy też do majątku osobistego małżonka, powinny zostać rozstrzygane na korzyść tego pierwszego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2008 r., V CSK 355/07). O ile bowiem ustawodawca w sposób wyczerpujący określił składniki majątku osobistego każdego z małżonków, o tyle w przypadku majątku wspólnego wskazał tylko niektóre jego składniki, posługując się ogólną regułą, zgodnie z którą w skład majątku wspólnego wchodzi przedmioty nabyte w czasie trwania wspólności przez jednego małżonka lub też oboje małżonków.

Sąd Rejonowy słusznie również wskazał, iż art. 33 k.r.o. zawiera numerus clausus składników majątku osobistego każdego z małżonków. Oznacza to, że do tego majątku mogą przynależeć jedynie te przedmioty, które zostały wyraźnie wymienione w art. 33 k.r.o. Wymieniony w tym katalogu przedmiot majątkowy, który nabyto w czasie trwania ustroju wspólności ustawowej nie zwiększy zasobów dorobku, lecz stanie się składnikiem majątku osobistego. Wszystkie pozostałe składniki majątkowe wchodzi w skład majątku wspólnego.

Zgodnie z art. 33 pkt 8 k.r.o. do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków. W niniejszej sprawie nie sposób jednak było zakwalifikować wygranej w grę losową jako przypadku wskazanego w art. 33 pkt 8 k.r.o. Przepis ten odnosi się bowiem wyłącznie do przedmiotów majątkowych, najczęściej środków pieniężnych, które jako nagrodę otrzymał jeden z małżonków.

Przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków ujmować należy w sposób zawężający. W szczególności nagroda powinna mieć charakter nadzwyczajny, wiążąc się z „osiągnięciami”, które nie stanowią zwyczajnego wykonywania pracy zarobkowej, ale zawierają w sobie element niedookreślony. Winno traktować się ją jako wyróżnienie i uznanie dla osobistych osiągnięć małżonka, które są związane z jego osobą i z tego właśnie względu nie powinny przynależeć do majątku wspólnego małżonka. Są to nagrody za pracę twórczą, a więc nagrody naukowe, artystyczne, literackie, techniczne, nagrody uzyskane na konkursach. Poza tym należy zaliczyć do tych nagród także nagrody za osiągnięcia niemające charakteru twórczego, jak nagrody za ratowanie życia ludzkiego lub zapobieżenie katastrofie, nagrody sportowe, nagrody na turniejach telewizyjnych, polegających na wykazaniu się specjalnymi wiadomościami w obranej dziedzinie.

Mając na uwadze powyższe rozważania, uznać należało, iż wygrana w grze losowej nie wiązała się z osobistymi osiągnięciami uczestnika. Uzyskanie określonej kwoty pieniężnej jest bowiem w takiej sytuacji uzależnione od przypadku, a nie od jakichkolwiek osiągnięć (umiejętności) uczestnika. Nawet gdyby przyjąć, iż wyliczenia uczestnika opierały się na zdobytej przez niego wiedzy w zakresie rachunku prawdopodobieństwa, czy też stworzonym przez niego szczególnym „systemie”, to w uzyskaniu wygranej przypadek i tak odgrywałby decydującą rolę.

Trafnie zatem Sąd I instancji przyjął, iż spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego weszło do majątku wspólnego stron. Nie zaistniał bowiem żaden z wyjątków przewidzianych w art. 33 k.r.o., a spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego zostało nabyte w trakcie trwania małżeństwa wnioskodawczyni i uczestnika za pieniądze uzyskane przez uczestnika z wygranej grze losowej, stanowiącej składnik majątku wspólnego.

Zastrzeżenia Sądu Okręgowego budzi jedynie nierozłożenie na raty zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni spłaty. Takie rozstrzygnięcie było następstwem błędnego niezastosowania art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.

Nie sposób bowiem nie podzielić zarzutu uczestnika, że zobowiązanie go do zapłaty kwoty 95.000 zł w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia postanowienia bez rozłożenia dopłaty na raty przekracza jego możliwości finansowe (apelacja – k.202). Nie można zgodzić się z Sądem Rejonowym, że skarżący może zaciągnąć kredyt lub pożyczkę na spłatę wnioskodawczyni (uzasadnienie zaskarżonego postanowienia – k.194). Oczywiście jest bowiem, że uczestnik będąc osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku, utrzymującą się z zasiłku rodzinnego, wynagrodzenia otrzymywanego z Ośrodka Pomocy Społecznej oraz z prac dorywczych (k.186) nie ma zdolności kredytowej do zaciągnięcia zobowiązania w takiej wysokości. Istnieją zatem w świetle treści art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. podstawy do rozłożenia zasądzonej spłaty na raty.

Rozkładając ww. kwotę na raty, Sąd Okręgowy wziął pod rozwagę z jednej strony wysokość dochodów uczestnika (około 1.400 zł miesięcznie – k.186) w kontekście znacznej wysokości spłaty. Z drugiej strony należało mieć na względzie, iż rozłożenie spłaty na raty na podstawie przepisu art. 212 § 3 k.c., nie może prowadzić do sytuacji, w której wnioskodawczyni zostałaby w znacznej mierze pozbawiona korzyści wynikających z podziału majątku wspólnego. Spłata, choćby i rozłożona na raty, musi stanowić dla wnioskodawczyni wymierną korzyść, zbieżną z przysporzeniem, jakie otrzymuje uczestnik przejmujący składnik majątku na wyłączność. Nie bez znaczenia jest też okoliczność, że wnioskodawczyni nie zamieszkuje w lokalu będącym przedmiotem postępowania i ma zaspokojone własne potrzeby mieszkaniowe.

Modyfikacja obowiązku świadczenia poprzez rozłożenie go na raty uzasadnia również rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek. Skoro wymagalność każdej z rat nastąpi co roku, począwszy od dnia 30 września 2014 r., dopiero w razie nieuiszczenia raty w tym terminie wnioskodawczyni będzie mogła się domagać odsetek za opóźnienie. Wnioskodawczyni natomiast nie należy się odsetki za okres od dnia wydania postanowienia do dnia wymagalności każdej z rat (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNC nr 4 z 1971 r., poz.61).

Dlatego też, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w części dotyczącej pkt II. w ten sposób, że w oparciu o art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. zasądzoną od K. M. (2) na rzecz K. M. (1) kwotę 95.000 zł rozłożył na 10 rat w kwotach po 9.500 zł, płatnych co roku, począwszy od dnia 30 września 2014 r., wraz z odsetkami ustawowymi w wypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, należnymi od dnia następnego po dniu wymagalności raty do dnia zapłaty, a na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację w pozostałej części, jako bezzasadną.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.